

Aprobat
prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale
nr. 3108 din 5 din decembrie 2014

RAPORT

cu privire la rezultatele alegerilor
Parlamentului Republicii Moldova
din 30 noiembrie 2014

CUPRINS:

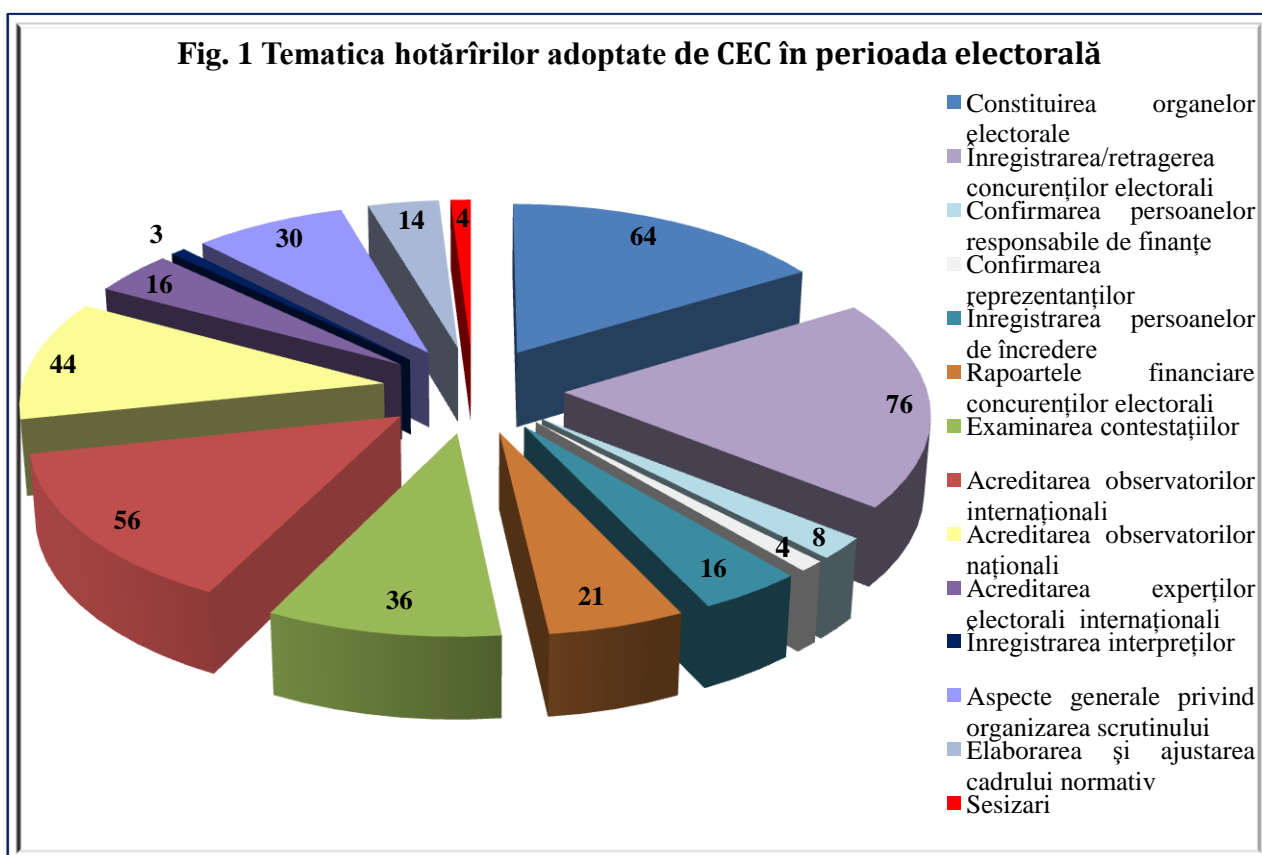
1. Elaborarea și ajustarea cadrului normativ
2. Constituirea circumscripțiilor electorale, secțiilor de votare și organelor electorale inferioare
3. Infrastructura secțiilor de votare
4. Înregistrarea concurenților electorali
5. Susținerea financiară a campaniilor electorale
6. Informarea și educația electorală a alegătorilor
7. Instruirea funcționarilor electorali
8. Întocmirea listelor electorale
9. Sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri” și Registrul de stat al alegătorilor
10. Buletinul de vot
11. Ziua votării
12. Exercițarea dreptului de vot de către unele categorii de alegători:
 - 12.1. Alegătorii aflați peste hotare
 - 12.2. Alegătorii din stînga Nistrului
 - 12.3. Alegătorii cu dizabilități
13. Monitorizarea alegerilor
14. Reflectarea activității CEC și a campaniei electorale în mass-media
15. Examinarea contestațiilor
16. Totalizarea rezultatelor alegerilor

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 81 din 28 mai 2014, a fost stabilită data de 30 noiembrie 2014 pentru desfășurarea alegerilor Parlamentului de legislatura a XX-a.

Întru executarea acestei Hotărâri, precum și în conformitate cu art. 18 și 26 alin.(1) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, Comisia Electorală Centrală (abreviat – CEC) a aprobat la data de 19 septembrie 2014 Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor prevăzute de Codul electoral privind organizarea și desfășurarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014.

În perioada electorală, care a început la 15 septembrie, Comisia Electorală Centrală s-a întrunit în 45 ședințe, dintre care 23 au fost ședințe ordinare, iar 22 extraordinare. În cadrul acestora au fost adoptate în total 435 hotărâri, dintre care 392 se referă nemijlocit la organizarea și desfășurarea alegerilor în Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014.

Tematica hotărârilor adoptate de Comisia Electorală Centrală în perioada de referință este prezentată în Figura 1.

În scopul bunei organizări a alegerilor parlamentare din acest an, Comisia Electorală Centrală în parteneriat cu Cancelaria de Stat, a desfășurat la 30 septembrie curent, un seminar republican, la care au participat primarii și persoanele responsabile de listele electorale din cadrul primăriilor. Agenda seminarului a vizat aspecte logistice privind scrutinul din 30 noiembrie 2014.

1. ELABORAREA ȘI AJUSTAREA CADRULUI NORMATIV

În vederea ajustării cadrului normativ al CEC la normele în vigoare ale Codului electoral și ale legilor ce conțin prevederi referitoare la domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală a aprobat și modificat mai multe regulamente și instrucțiuni, după cum urmează:

- Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2674 din 25 septembrie 2014;
- Instrucțiunea cu privire la particularitățile înregistrării blocurilor electorale pentru alegerile parlamentare, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2652 din 9 septembrie 2014;
- Regulamentul privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2682 din 1 octombrie 2014;
- Regulamentul cu privire la Registrul de stat al alegătorilor, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2974 din 19 noiembrie 2014;
- Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 332 din 24 octombrie 2006;
- Regulamentul cu privire la activitatea persoanelor de încredere ale concurenților electorali, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 382 din 12 decembrie 2006;
- Regulamentul privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2674 din 25 septembrie 2014;
- Instrucțiunea privind ordinea de împachetare, sigilare și transmitere a documentelor și materialelor electorale la alegerile parlamentare de către birourile electorale ale secțiilor de votare și consiliile electorale de circumscripție, aprobate prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3615 din 8 octombrie 2010;
- Instrucțiunea privind testarea procedurii de votare cu utilizarea plicului-șablon pentru alegătorii cu dizabilități de vedere în alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3019 din 24 noiembrie 2014.

În scopul reglementării activității organelor electorale inferioare în corespundere cu noile modificări ale cadrului normativ și legislativ, Comisia Electorală Centrală a expus în redacție nouă Regulamentul cu privire la activitatea consiliilor electorale de circumscripție și Regulamentul cu privire la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Vom remarca faptul că, în scopul stabilirii normelor de conduită, etică și celor profesionale ale funcționarilor electorali, precum și a principiilor de conduită a acestora, în perioada exercitării funcției în cadrul organului electoral, Comisia a aprobat un Cod de conduită a funcționarilor electorali. Prevederile acestui Cod au fost aduse la cunoștința tuturor membrilor consiliilor și birourilor electorale, iar în ziua votării a fost semnat de către aceștia și afișat în incintele secțiilor de votare.

2. CONSTITUIREA CIRCUMSCRIPTIILOR ELECTORALE, SECȚIILOR DE VOTARE ȘI A ORGANELOR ELECTORALE INFERIOARE

Pentru buna organizare a alegerilor, Comisia Electorală Centrală a constituit 37 de circumscripții electorale de nivelul doi, hotarele cărora corespund hotarelor unităților administrativ-teritoriale, prevăzute de Legea nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

În vederea executării art. 27 alin. (4) din Codul electoral, la 18 septembrie curent, Comisia Electorală Centrală a solicitat formațiunilor politice reprezentate în Parlament, judecătoriilor raionale, precum și autorităților administrației publice locale de nivelul doi, să înainteze candidaturi pentru constituirea consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea. Astfel, Comisia Electorală Centrală a constituit 35 consilii electorale ale circumscripțiilor electorale municipale și raionale, fiecare dintre ele având o componență numerică de 9 sau 11

membri (hotărârile CEC nr. 2699-2733 din 10 octombrie). În total, în cadrul consiliilor electorale de circumscripție și-au desfășurat activitatea 317 funcționari electorali.

Totodată, Comisia Electorală Centrală a stabilit și numărul de membri ai organelor electorale inferioare care pot fi degrevați de la locul de muncă permanent, a aprobat statele de personal ale aparatelor consiliilor electorale de circumscripție de nivelul doi și a stabilit perioada pentru care funcționarii electorali au fost convocați sau degrevați de atribuțiile de la locul de muncă permanent.

Pentru efectuarea votării în data de 30 noiembrie 2014 și în conformitate cu art. 29 și 29¹ din Codul electoral, au fost constituite 2073 secții de votare (inclusiv 95 în afara țării), care au cuprins cel puțin 30 și cel mult 3000 de alegători. Trebuie să menționăm că în cadrul acestui scrutin, în calitate de membri ai birourile electorale ale secțiilor de votare au activat 17365 persoane.

Prin hotărârea nr. 2697 din 7 octombrie 2014, Comisia a aprobat pentru scrutinul din acest an modelele unor documente electorale: al legitimației pentru candidatul la funcția de deputat în Parlament, al legitimației reprezentantului concurentului electoral în organele electorale, al certificatului pentru drept de vot, al invitației la votare etc. Ținem să menționăm că modelele mai multor documente electorale, necesare desfășurării activității de către organele electorale inferioare, au fost uniformizate. Acestea au fost incluse ca anexe la regulamentele și instrucțiunile respective.

3. INFRASTRUCTURA SECȚIILOR DE VOTARE

În scopul optimizării și uniformizării procedurilor ce țin de organizarea, amenajarea și dotarea localurilor secțiilor de votare cu echipamente și utilaje necesare desfășurării votării în bune condiții, Comisia Electorală Centrală a aprobat, prin hotărârea nr. 2625 din 12 august 2014, Instrucțiunea cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare.

Instrucțiunea stabilește condițiile pe care trebuie să le întrunească localurile secțiilor de votare, cabinele și urnele de vot, descrie responsabilitățile organelor electorale și ale autorităților administrației publice privind asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în bune condiții a procesului de votare. Acest document a fost adus la cunoștința tuturor autorităților administrației publice locale în data de 3 septembrie 2014, iar ulterior, în urma estimărilor efectuate și conform prevederilor din Instrucțiune, primăriile au solicitat Comisiei Electorale Centrale să le fie transmise, cabine și urne de vot într-un număr necesar pentru secțiile de votare ce urmau a fi constituite.

În premieră secțiile de votare au fost dotate cu cabine de vot uniformizate, fiind prevăzută și o cabină de vot pentru persoanele cu dizabilități locomotorii. La fel, au fost standardizate și urnele de vot, atât cele mobile, cât și cele staționare, care au fost confecționate dintr-un material plastic opac, gradul opacității fiind în măsură de a nu permite desecretizarea votului.

Urnele de vot staționare utilizate în secțiile de votare au fost securizate prin intermediul sigiliilor cu inscripția „CEC” și marcate cu un cod format din 6 cifre. Fiecare secție de votare a fost dotată cu cel puțin două urne de vot staționare având un volum minim de 80 și/sau 45 litri și cu o urnă de vot mobilă cu un volum minim de 27 litri.

Pentru secțiile de votare constituite în țară, de asemenea pentru cele de peste hotare, Comisia Electorală Centrală a repartizat 6107 cabine pentru vot secret, 2023 cabine de vot pentru persoanele cu dizabilități, 3515 urne de vot staționare de 80 litri și 995 de 45 litri, precum și 2300 urne de vot mobile pentru votarea la locul aflării.

Cabinele și urnele de vot au fost procurate dintr-un fond mixt al Guvernului Republicii Moldova și al Guvernului Norvegiei în cadrul Programului PNUD pentru Democrație în scopul desfășurării corecte și transparente a procesului electoral, precum și pentru a garanta caracterul secret al votului.

4. ÎNREGISTRAREA CONCURENȚILOR ELECTORALI

În temeiul prevederilor art. 18, 26 alin. (1) lit. d), 41 alin. (2) lit. a) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, Comisia Electorală Centrală a dat publicității Lista partidelor și altor organizații social-politice, înregistrate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova pînă la stabilirea datei alegerilor care, potrivit statutelor, au dreptul să participe la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 (în total 41 partide politice și organizații social-politice).

Pentru stabilirea unor proceduri uniformizate de înregistrare a blocurilor electorale, Comisia Electorală Centrală a aprobat prin hotărîrea sa nr. 2652 din 9 septembrie 2014 Instrucțiunea cu privire la particularitățile înregistrării blocurilor electorale pentru alegerile parlamentare. În același timp, Comisia Electorală Centrală a aprobat Particularitățile privind modul de întocmire și depunere a documentelor pentru înregistrarea în calitate de concurent electoral la alegerile parlamentare și a aprobat modelele documentelor electorale necesare înregistrării.

Prin hotărîrile nr. 2683 și 2684 din 1 octombrie curent, Comisia Electorală Centrală a stabilit locul și timpul primirii documentelor necesare pentru înregistrarea candidaților la funcția de deputat în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, constituind în acest sens o comisie de tragere la sorți în vederea stabilirii ordinii de primire a documentelor și o comisie de recepționare și verificare a documentelor electorale pentru înregistrarea candidaților la alegeri.

În conformitate cu Capitolul 6 „Desemnarea și înregistrarea candidaților” din Codul electoral au fost depuse 20 de dosare pentru înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, din partea a 20 partide și altor organizații social-politice, precum și 1 dosar din partea unui bloc electoral. Ținem să menționăm că în conformitate cu art. 42 și 43 din Codul electoral și Regulamentul privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat de Comisia Electorală Centrală prin hotărîrea nr. 2682 din 1 octombrie 2014, 17 cetățeni au solicitat Comisiei Electorale Centrale eliberarea listelor de subscripție, pe care le-au prezentat ulterior spre verificare.

În urma examinării materialelor prezentate de subiecții menționați mai sus, Comisia Electorală Centrală a înregistrat următorii concurenți electorali:

Nr.	Concurentul electoral	Candidați în listă	Hotărîrea de înregistrare (modificare/completare)
1.	Partidul Democrat din Moldova	98	- nr. 2734 din 10 octombrie 2014 - nr. 2788 din 17 octombrie 2014 - nr. 2801 din 20 octombrie 2014 - nr. 2902 din 7 noiembrie 2014 - nr. 2949 din 17 noiembrie 2014
2.	Partidul Popular Creștin Democrat	85	- nr. 2735 din 10 octombrie 2014 - nr. 2896 din 6 noiembrie 2014
3.	Partidul Politic „Partidul Forța Poporului”	103	- nr. 2736 din 10 octombrie 2014 - nr. 2873 din 3 noiembrie 2014 - nr. 3052 din 25 noiembrie 2014
4.	Partidul Liberal Democrat din Moldova	101	- nr. 2737 din 10 octombrie 2014 - nr. 2903 din 7 noiembrie 2014 - nr. 2913 din 10 noiembrie 2014 - nr. 3027 din 24 noiembrie 2014
5.	Partidul Liberal Reformator	100	- nr. 2738 din 10 octombrie 2014 - nr. 2779 din 17 octombrie 2014 - nr. 2802 din 21 octombrie 2014 - nr. 2828 din 24 octombrie 2014 - nr. 2849 din 28 octombrie 2014 - nr. 2894 din 6 noiembrie 2014 - nr. 2969 din 18 noiembrie 2014

			- nr. 3022 din 24 noiembrie 2014
6.	Partidul Politic „Partidul Comunist Reformato	61	- nr. 2739 din 10 octombrie 2014 - nr. 2778 din 17 octombrie 2014 - nr. 2850 din 28 octombrie 2014 - nr. 3023 din 24 noiembrie 2014
7.	Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie	102	- nr. 2740 din 10 octombrie 2014 - nr. 2989 din 21 noiembrie 2014
8.	Partidul Național Liberal	103	- nr. 2741 din 10 octombrie 2014 - nr. 2926 din 11 noiembrie 2014 - nr. 3024 din 24 noiembrie 2014
9.	Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”	103	- nr. 2742 din 10 octombrie 2014
10.	Blocul electoral „Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală”	100	- nr.2743 din 10 octombrie 2014 - nr.2892 din 6 noiembrie 2014 - nr.2927 din 11 noiembrie 2014 - nr. 3007 din 22 noiembrie 2014
11.	Partidul Politic „Democrația Acasă”	88	- nr. 2744 din 10 octombrie 2014 - nr. 2907 din 7 noiembrie 2014 - nr. 3025 din 24 noiembrie 2014
12.	Partidul Politic Partidul Popular din Republica Moldova	103	- nr. 2745 din 10 octombrie 2014
13.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	103	- nr. 2746 din 10 octombrie 2014 - nr. 2787 din 17 octombrie 2014 - nr. 2990 din 21 noiembrie 2014
14.	Partidul Liberal	103	- nr. 2747 din 10 octombrie 2014 - nr. 2768 din 15 octombrie 2014 - nr. 2925 din 11 noiembrie 2014 - nr. 2991 din 21 noiembrie 2014
15.	Partidul Politic Partidul „Renaștere”	102	- nr. 2748 din 10 octombrie 2014 - nr.2789 din 17 octombrie 2014 - nr. 2874 din 3 noiembrie 2014
16.	Partidul Politic „Patria”	103	- nr. 2749 din 13 octombrie 2014 - nr. 2992 din 21 noiembrie 2014
17.	Partidul Acțiunea Democratică	86	- nr. 2837 din 28 octombrie 2014
18.	Partidul Politic Partidul Verde Ecologist	80	- nr. 2839 din 28 octombrie 2014 - nr. 2897 din 6 noiembrie 2014
19.	Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”	57	- nr. 2853 din 29 octombrie 2014
20.	Cernei Oleg, candidat independent	1	- nr. 2854 din 29 octombrie 2014
21.	Brega Oleg, candidat independent	1	- nr. 2876 din 3 noiembrie 2014
22.	Partidul Politic „Patrioții Moldovei”	51	- nr. 2871 din 3 noiembrie 2014 - nr. 3029 din 24 noiembrie 2014
23.	Pleșca Valeriu, candidat independent	1	- nr. 2888 din 6 noiembrie 2014
24.	Doga Anatolie, candidat independent	1	- nr. 2901 din 7 noiembrie 2014
25.	Partidul Politic „Uniunea Centristă din Moldova”	53	- nr. 2889 din 6 noiembrie 2014 - nr. 3028 din 24 noiembrie 2014
26.	Partidul Politic „Pentru Neam și Țară”	53	- nr. 2891 din 6 noiembrie 2014 - nr. 3051 din 25 noiembrie 2014
		1942	
		candidați	

De menționat că, în temeiul art. 46 alin. (6) și art. 80 din Codul electoral, după ce au fost înregistrați în calitate de concurenți electorali și pînă în ultimele 7 zile înainte de ziua alegerilor, 20 dintre aceștia au solicitat modificarea listelor de candidați.

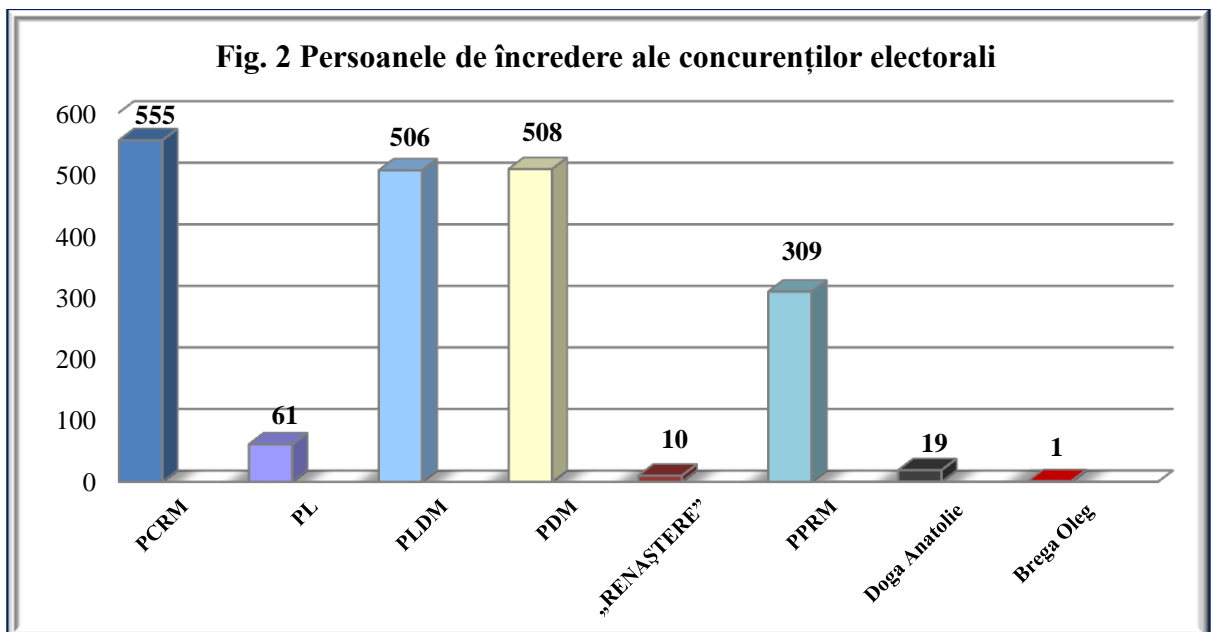
Astfel, în perioada 10 octombrie – 28 noiembrie curent, Comisia Electorală Centrală a adoptat 39 hotărâri cu privire la modificarea listelor de candidați ai formațiunilor politice.

Comisia Electorală Centrală a înregistrat pentru toți concurenții electorali simbolurile electorale și a confirmat, după caz, reprezentanți cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și persoane responsabile de finanțe (trezorerieri).

În total au fost înregistrați 26 concurenți electorali. La ora 17.00 a fiecărei zile în care au fost depuse dosarele pentru înregistrare, în conformitate cu art. 44 din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală a efectuat tragerea la sorți privind stabilirea ordinii de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot pentru alegerile Parlamentului Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014.

În temeiul art. 45 din Codul electoral și conform Regulamentului cu privire la activitatea persoanelor de încredere ale concurenților electorali, Comisia Electorală Centrală a stabilit, prin hotărârea nr. 2696 din 7 octombrie 2014, numărul persoanelor de încredere pentru fiecare concurent electoral la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, acesta fiind de 585 persoane. Tot prin aceeași hotărâre a fost aprobat și modelul legitimației persoanei de încredere.

Comisia a adoptat 15 hotărâri prin care a înregistrat 2509 persoane de încredere din partea a 8 concurenți electorali la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 (vezi Figura 2).

În urma analizei rapoartelor întocmite de consiliile electorale de circumscripție, s-a stabilit că în cadrul acestora au fost înregistrați 172 de reprezentanți cu drept de vot consultativ din partea concurenților electorali.

La 21 noiembrie 2014, concurentul electoral Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, conform prevederilor art. 46 și 80 din Codul electoral, a solicitat retragerea sa din campania electorală. Comisia Electorală Centrală, prin hotărârea nr. 3006 din 22 noiembrie curent, a dat curs solicitării și ca urmare a modificat ordinea de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot pentru alegerea Parlamentului Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014, de asemenea modelul și textul acestuia.

La 26 noiembrie 2014, Inspectoratul General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a depus la Comisia Electorală Centrală o sesizare, însoțită de documente probatorii prin care s-a constatat faptul utilizării intenționate de către concurentul electoral Partidul Politic „PATRIA”, în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, a mijloacelor bănești nedeclarate, precum și a mijloacelor financiare cu proveniență din străinătate.

Astfel, Comisia Electorală Centrală a ajuns la concluzia că există temei rezonabil de a declanșa procedura de anulare a înregistrării listei de candidați ai concurentului electoral Partidul Politic „PATRIA”, prevăzută de normele art. 36 și art. 69 alin. (4) lit. a) și b) din Codul electoral și a cerut Curții de Apel Chișinău anularea hotărârii CEC nr. 2749 din 13.10.2014 „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „PATRIA”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”. În același timp, Comisia a cerut Curții de Apel Chișinău să dispună încasarea în beneficiul statului a sumelor de bani primite de concurentul electoral Partidul Politic „PATRIA” în cadrul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Prin hotărârea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014 (dosarul nr. 3-281/2014), concurentul electoral Partidul Politic „PATRIA” a fost exclus din cursa electorală.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost menținută prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2014 (dosarul nr. 3ra-1651/14).

5. SUSTINEREA FINANCIARĂ A CAMPANIEI ELECTORALE

În temeiul art. 38 din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală a fixat pentru partide, organizații social-politice, blocuri electorale suma de 55000000,00 lei, iar pentru candidații independenți – 2000000,00 lei ca plafon al mijloacelor financiare ce au putut fi virate în fondul electoral al concurentului electoral la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014. În același timp, CEC a stabilit cuantumul creditului fără dobândă acordat concurenților electorali la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, acesta constituind 25000,00 lei pentru fiecare partid, organizație social-politică, bloc electoral și 5000,00 lei pentru fiecare candidat independent.

În vederea familiarizării trezorerierilor concurenților electorali cu aspectele ce țin de finanțarea partidelor politice și a campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală a organizat, în comun cu CICDE, un seminar de instruire pentru aceștia. Totodată, CEC a desfășurat un training cu participarea contabililor-șefi ai consiliilor electorale de circumscripție, în cadrul căruia s-au pus în discuție regulile de evidență contabilă a alocațiilor din bugetul de stat pentru organizarea și desfășurarea alegerilor.

Pe parcursul perioadei electorale Comisia a adoptat 15 hotărâri cu privire la rapoartele financiare ale concurenților electorali la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, prin care s-a luat act de rapoartele financiare periodice ale concurenților electorali, constatându-se ca fiind prezentate și întocmite în corespundere cu art. 38 alin. (8) din Codul electoral și cu Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3336 din 16 iulie 2010 (nr. 2840 din 28 octombrie 2014, nr. 2855 din 29 octombrie 2014, nr. 2921 din 11 noiembrie 2014, nr. 2931 din 12 noiembrie 2014, nr. 2933 din 14 noiembrie 2014, nr. 2934 din 14 noiembrie 2014, nr. 3020 din 24 noiembrie 2014, nr. 3049 din 25 noiembrie 2014, nr. 3060 din 26 noiembrie 2014, nr. 3061 din 26 noiembrie 2014, nr. 3062 din 26 noiembrie 2014, nr. 3063 din 26 noiembrie 2014, nr. 3064 din 26 noiembrie 2014, nr. 3065 din 26 noiembrie 2014 și nr. 3085 din 28 noiembrie 2014).

Candidatul independent Brega Oleg, a informat Comisia la 4 noiembrie 2014 că nu va deschide la bancă cont cu mențiunea „Fond electoral”.

Toți concurenții electorali au fost atenționați către Comisia Electorală Centrală asupra necesității respectării art. 38 alin. (1) lit. a) din Codul electoral. Pentru diverse încălcări ale prevederilor art. 38 din Codul electoral și ale Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice, Comisia a avertizat următorii concurenți electorali: Partidul

Popular Creștin Democrat (prin hotărârea nr. 2840 din 28 octombrie 2014), Partidul Politic „Partidul Forța Poporului” (prin hotărârea nr. 2840 din 28 octombrie 2014), Partidul Politic „Partidul Comunist Reformator din Moldova” (prin hotărârea nr. 3049 din 25 noiembrie 2014), Partidul Politic „Democrația Acasă” (prin hotărârile nr. 2840 din 28 octombrie 2014 și nr. 2921 din 11 noiembrie 2014), Partidul Acțiunea Democratică (prin hotărârea nr. 2932 din 14 noiembrie 2014), Partidul Politic „Patrioții Moldovei” (prin hotărârea nr. 2993 din 21 noiembrie 2014), Pleșca Valeriu, candidat independent (prin hotărârea nr. 3021 din 24 noiembrie 2014), Doga Anatolie, candidat independent (prin hotărârea nr. 3050 din 25 noiembrie 2014), Partidul Politic „Uniunea Centristă din Moldova” (prin hotărârile nr. 3021 din 24 noiembrie 2014 și nr. 3085 din 28 noiembrie 2014), Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie” (prin hotărârea nr. 2934 din 14 noiembrie 2014). De menționat că Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie”, fiind înregistrată în calitate de concurent electoral la data de 29 octombrie 2014, nu a depus rapoarte financiare în termenul stabilit la art. 38 alin (8) din Codul electoral și nici nu a informat Comisia că nu-și va deschide cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral”, iar ulterior s-a retras din campania electorală, fapt consemnat în hotărârea CEC nr. 3006 din 22 noiembrie 2014.

În ceea ce privește concurentul electoral Partidul Politic „PATRIA”, exclus din cursa electorală, acesta a prezentat toate rapoartele financiare periodice, din acest motiv Comisia a reflectat în raportul de totalizare sumele cheltuite de acest concurent electoral.

În temeiul articolelor 18 și 38 din Codul electoral și în conformitate cu Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3336 din 16 iulie 2010, Comisia Electorală Centrală prin hotărârea nr. 3094 din 29 noiembrie 2014 a aprobat raportul de totalizare privind fluxul mijloacelor bănești utilizate de concurenții electorali în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Ținem să menționăm că la data de 25 noiembrie 2014, concurentul electoral „Partidul Comunist Reformator din Moldova” a adresat un demers Comisiei Electorale Centrale prin care a informat Comisia despre faptul că pe contul electoral al concurentului au fost efectuate două transferuri bănești de peste hotarele țării și din partea a două persoane necunoscute, astfel fiind transferate sumele de 900 dolari (SUA) și 5394,15 euro. Demersul depus de Partidul Comunist Reformator din Moldova, la care au fost anexate extrasele bancare ce confirmă efectuarea tranzacțiilor, a fost remis de către CEC spre examinare Inspectoratului General al Poliției din cadrul MAI.

6. INFORMAREA ȘI EDUCAȚIA ELECTORALĂ A ALEGĂTORILOR

Pentru scrutinul parlamentare din acest an, Comisia a desfășurat o amplă campanie de informare și educație electorală, sloganul acesteia fiind unul sugestiv „Cu pași mici - facem lucruri mari”. Cu suportul partenerilor de dezvoltare Consiliul Europei și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, au fost elaborate un șir de materiale ce au avut drept scop motivarea alegătorilor de a participa la vot, precum și informarea despre procesul electoral (Postere în format A1 cu denumirea „Votarea pas cu pas”, „Votarea pas cu pas peste hotare”, „Votarea pas cu pas pentru persoanele cu dizabilități”, „Codul de conduită a funcționarului electoral”, „Proces-verbal de totalizare a rezultatelor alegerilor” etc.). Toate materialele au fost difuzate/plasate pe întreg teritoriul țării, precum și în rîndul diasporei, peste hotare.

În acest context, CEC a produs 15 spoturi video/audio, acestea au fost elaborate în limba română și subtitrate în limba rusă (cele video). Spoturile de la radio, elaborate în limba română și rusă, au fost difuzate de circa 16 000 de ori prin intermediul a 37 de radiodifuzori care cumulativ acoperă tot spațiul informațional al Republicii Moldova. De asemenea, spoturile menționate au fost plasate pe pagina web oficială a Comisiei, www.cec.md (<http://cec.md/index.php?pag=news&id=1045&l=ro>) și pe profilul instituției de pe rețelele sociale (Facebook și Youtube) (<https://www.facebook.com/comisiaelectorala/videos>; https://www.youtube.com/channel/UCbVKJ_UNnwAczapj741Sjnw).

Nr.	Denumirea	Tematica spotului
1.	Spotul nr.1	informează despre posibilitatea înregistrării prealabile a cetățenilor aflați peste hotare (https://www.youtube.com/watch?v=mBEwYSaXFyo)
2.	Spotul nr.2	informează despre posibilitatea depunerii declarației de ședere (https://www.youtube.com/watch?v=LWpfP5CQI7g)
3.	Spotul nr.3	motivațional. Fă-ți vocea auzită. Votează! (https://www.youtube.com/watch?v=tedCtY70LLA)
4.	Spotul nr.4	informează despre actele de identitate în baza cărora se poate vota (https://www.youtube.com/watch?v=HwbdA4XRwhs)
5.	Spotul nr.5	motivațional. Fă-ți alegerea. Votează! (https://www.youtube.com/watch?v=Mnfp_zORfU4)
6.	Spotul nr.6	informează despre posibilitatea verificării numelui în lista electoral (https://www.youtube.com/watch?v=mlje2hLAOKI)
7.	Spotul nr.7	informează despre posibilitatea obținerii certificatului pentru drept de vot (https://www.youtube.com/watch?v=S_5NKGpPbL0)
8.	Spotul nr.8	motivațional. Lasă oile. Mergi la vot! (https://www.youtube.com/watch?v=sRwVoZ4J5_Q)
9.	Spotul nr.9	explică procedura de vot (https://www.youtube.com/watch?v=aWv66-FFYhU)
10.	Spotul nr.10	informează despre posibilitatea de a vota în baza actelor de identitate expirate (https://www.youtube.com/watch?v=GpmNt36S49s)
11.	Spotul nr.11	informează despre implementarea Registrului de Stat al Alegătorilor (https://www.youtube.com/watch?v=TyGNK-KqMLc)
12.	Spotul nr.12	motivațional. Vino și tu la vot! (https://www.youtube.com/watch?v=9-F3L4Cie0k)
13.	Spotul nr.13	motivațional. Mergem cu toții la vot! (https://www.youtube.com/watch?v=aweben6rQbk)
14.	Spotul nr.14	motivațional. Mergi la vot! (https://www.youtube.com/watch?v=CtxR33YvTgQ)
15.	Spotul nr.15	explică procedura de vot pentru alegătorii de peste hotare (https://www.youtube.com/watch?v=-U-x0hRbq30)

În cadrul campaniei de informare și educație electorală au fost elaborate și materiale printate: Ghidul observatorului (în limba română și în limba engleză) (http://cec.md/files/files/ghidulobservatoruluiro_523048.pdf), Ghidul alegătorului din țară (http://cec.md/files/files/ghidulalegatorului_218463.pdf), precum și publicația dedicată alegătorilor aflați peste hotare - Ghidul alegătorului din străinătate (http://cec.md/files/files/ghidulalegatoruluistrainatate_1451345.pdf), flyere cu informații utile pentru cetățenii Republicii Moldova aflați în afara țării, mini-broșură cu lista și adresele secțiilor de votare deschise în străinătate.

Pentru această campanie, Comisia a pus la dispoziția alegătorilor, reprezentanților mass-media, observatorilor, altor persoane interesate un șir de instrumente de comunicare eficientă, printre care Centrul media și Biroul de informare.

Pe întreaga perioadă electorală, în incinta Comisiei Electorale Centrale a funcționat „Linia instituțională de informare” cu nr. de tel. 0 8000 8888 (pentru apeluri din țară) și 0 22 23 33 38 (pentru apeluri de peste hotare).

În total, Comisia Electorală Centrală a recepționat circa 2000 de apeluri telefonice. Subiectele cele mai frecvent abordate sînt prezentate în tabelul de mai jos.

Nr. d/o	Categoria apelului/domeniul de interes	Numărul de solicitări telefonice înregistrate
1.	Procedura de depunere a declarației de ședere	300
2.	Procedura de vot în străinătate	113
3.	Cheia pentru a intra în sistem și de a efectua modificări în lista electorală	26
4.	Lista secțiilor de votare din străinătate și adresele acestora	104
5.	Procedura de eliberare a certificatului pentru drept de vot și organul responsabil de eliberarea acestuia	477
6.	Actele în baza cărora pot participa la alegeri în țară și peste hotare	140
7.	Cînd vor fi accesibile listele electorale în localurile secțiilor de votare pentru a verifica corectitudinea înscrierii datelor personale	60
8.	Unde poate vota alegătorul dacă are valabilă și reședința și domiciliul	49
9.	Procedura de accesare a aplicației „Verifică-te în lista electorală”	102
10.	Procedura de vot cu urna mobilă și termenul de depunere a cererilor	200
11.	Acțiunile care trebuie întreprinse dacă a fost schimbat domiciliul	34
12.	Unde vor vota cetățenii cu domiciliul în Transnistria	54
13.	Adresele secțiilor de votare din mun. Chișinău	67

7. INSTRUIREA FUNCȚIONARILOR ELECTORALI

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală (abreviat – CICDE) a început pregătirea pentru alegerile în Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 încă în septembrie 2013 atunci cînd a fost demarat Programul Național de Instruire și Certificare a Potențialilor Membri ai Birourilor Electorale ale Secțiilor de Votare. În cadrul acestuia, la seminare au participat circa 10 000 persoane din 989 unități administrativ-teritoriale de nivelul I desemnate de consiliile locale și partidele politice reprezentate în Parlament.

În data de 15 septembrie 2014, a fost aprobat Planul de instruire al Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Seminarele de instruire pentru membrii consiliilor electorale de circumscripție electorală au fost organizate diferențiat pentru cele 3 poziții de conducere (președinte, vicepreședinte și secretar – 16-18 octombrie 2014) și ceilalți membri (20-21 octombrie 2014). Rata de prezență la seminare a constituit: 90,47 % din conducerea CECE (patru seminare a câte 2,5 zile) și 38%

membri CECE (2 seminare a câte 1 zi). Toți participanții la seminare aveau studii superioare. Din punct de vedere al genului, 46% dintre participanți au fost femei, iar 54% - bărbați.

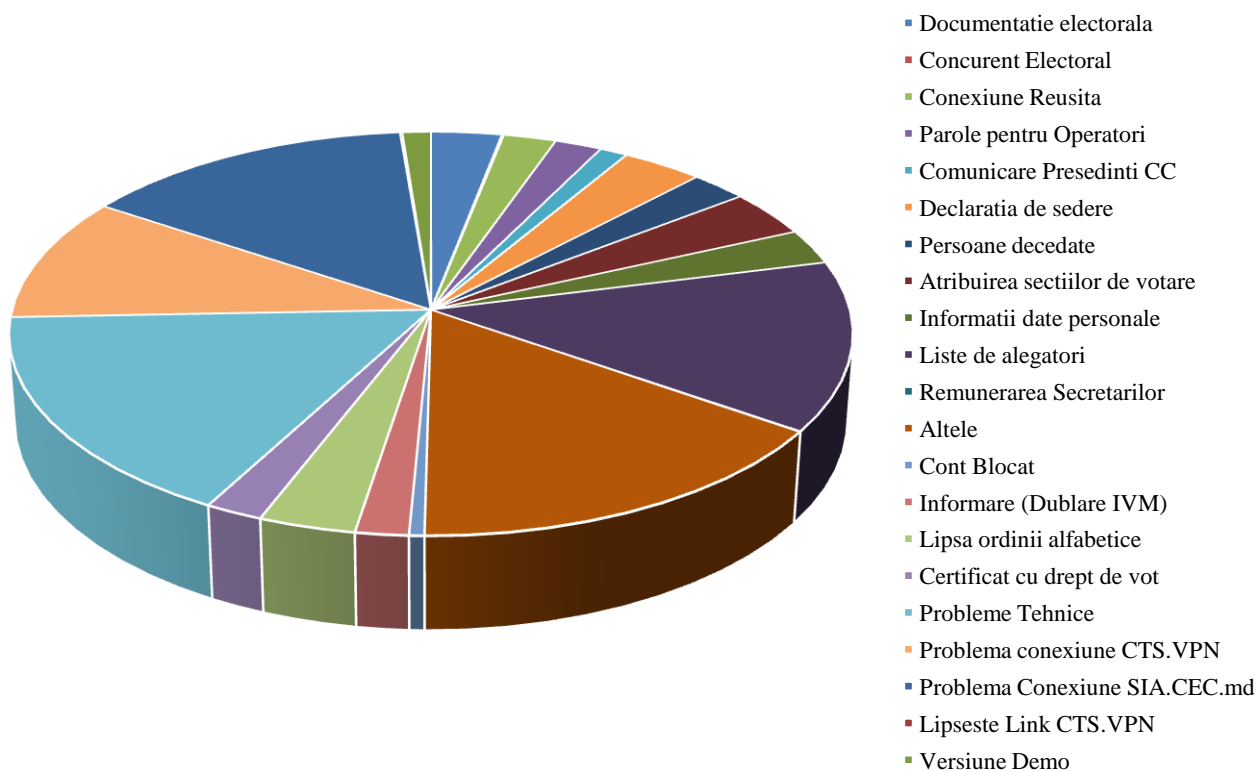
Seminarele de instruire pentru membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare s-au desfășurat în perioada 14-25 noiembrie 2014 sub genericul „Pregătirea pentru ziua alegerilor”. Toți funcționarii la nivel de birou au avut posibilitatea să participe la un seminar dedicat responsabilităților în ziua alegerilor, numărarea și totalizarea voturilor, transmiterea documentației electorale. Cea mai înaltă rată de participare s-a înregistrat în raioanele Călărași, Glodeni, Telenești, Dubăsari, Ialoveni.

În afară de seminarele de instruire propriu-zise, fiecare consiliu și birou electoral a beneficiat de asistența unui formator CICDE pe parcursul întregii sale activități.

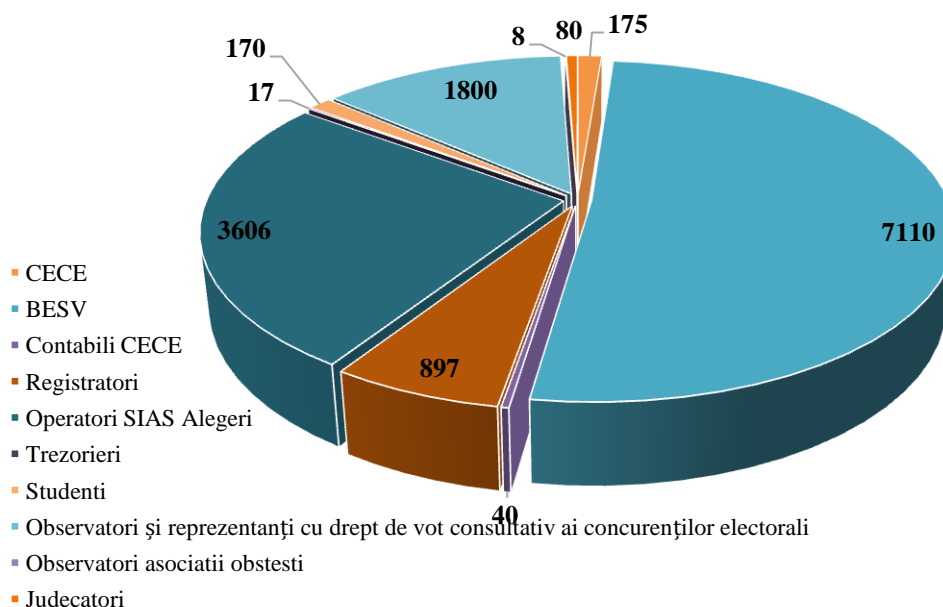
Pentru implementarea Registrului de stat al alegătorilor, CICDE a instruit, în perioada 6-10 octombrie 2014 registratorii, persoanele responsabile de listele electorale din cadrul APL precum și operatorii SIAS „Alegeri”, în perioada 12-17 noiembrie curent.

Pe toată perioada activității registratorii și operatorii au fost asistați de un Call Centru care a funcționat pe lângă Comisia Electorală Centrală. Zilnic, între 10 și 68 de operatori au răspuns la apeluri (19354 apeluri) și au efectuat apeluri (7900 apeluri) de la/către registratori/operatori/funcționari electorali și alegători. Cel mai mare număr de apeluri de intrare – 12 948 - a fost înregistrat în data de 30 noiembrie 2014, ziua alegerilor.

Fig. 4 Descifrarea apelurilor primite la Call-centru pe tematică

În total, în perioada electorală pentru buna desfășurare a alegerilor, CICDE a instruit 13903 persoane, dintre care 52,4 % funcționari electorali (vezi Figura 5).

Fig. 5 Persoane instruite de CICDE în perioada electorală 2014

Seminarele de instruire au fost moderate de 55 formatori CICDE dintre care 30 sunt femei și 25 bărbați.

Pentru desfășurarea instruirilor au fost elaborate/distribuite următoarele materiale metodic-didactice:

- Axa timpului pentru CECE
- Axa timpului pentru BESV
- Ghidul presedintelui BESV
- Ghidul vicepresedintelui CECE/BESV
- Ghidul secretarului BESV
- Instrucțiune pentru membru BESV
- Setul formatorului CECE și Setul participantului
- Setul formatorului BESV „Pregătirea pentru ziua alegerilor”
- Program de instruire la necesitate
- Film metodic-didactic „Pregătirea pentru ziua alegerilor”
- Film metodic-didactic „Ziua alegerilor”
- Film metodic-didactic „Numararea voturilor”
- Film metodic-didactic „Codul de conduită al funcționarului electoral ”
- Film metodic-didactic „SIAS Alegeri. Ghidul operatorului”
- Film metodic-didactic „Votarea directă și secretă a persoanelor cu dizabilități de vedere prin intermediul plicului-șablon”
- Seminar video pentru instruirea observatorilor și reprezentanților cu drept de vot consultativ ai concurenților electorali.

În vederea instruirii funcționarilor electorali, registratorilor și operatorilor, Comisia Electorală Centrală a elaborat unele materiale didactice, cum ar fi:

- Manualul membrului consiliului electoral de circumscripție (în limbile română și rusă);
- Manualul membrului biroului electoral al secției de votare (în limbile română și rusă);
- Manualul membrului biroului electoral al secției de votare din străinătate.
- Ghidul operatorului SIAS Alegeri
- Ghidul Registratorului RSA

Ținem să menționăm că o mare parte din instruirile desfășurate, precum și tiparul materialelor didactice și informative utilizate în cadrul seminarelor au fost organizate cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

8. ÎNTOCMIREA LISTELOR ELECTORALE

Listele electorale de bază au fost întocmite de Comisia Electorală Centrală în baza Registrului de stat al alegătorilor și au cuprins toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază ori își au reședința pe teritoriul unei secții de votare.

Cu 22 zile înainte de ziua alegerilor Comisia a transmis autorităților administrației publice locale de nivelul doi/preturilor Primăriei mun. Chișinău listele electorale în trei exemplare oficiale, tipărite pe hârtie în format A3. Pe fiecare filă a listelor electorale de bază s-a aplicat ștampila de securizare cu marcajul „LISTE ELECTORALE. Comisia Electorală Centrală”. Consiliile raionale/preturile au transmis prin act de predare-recepționare listele electorale primite de la CEC către primării, iar acestea, la rîndul lor, au remis imediat cîte două exemplare ale listelor electorale birourilor secțiilor de votare, iar un exemplar a fost lăsat spre păstrare în cadrul primăriei.

Pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală a tipărit și a distribuit mai multe tipuri de liste electorale:

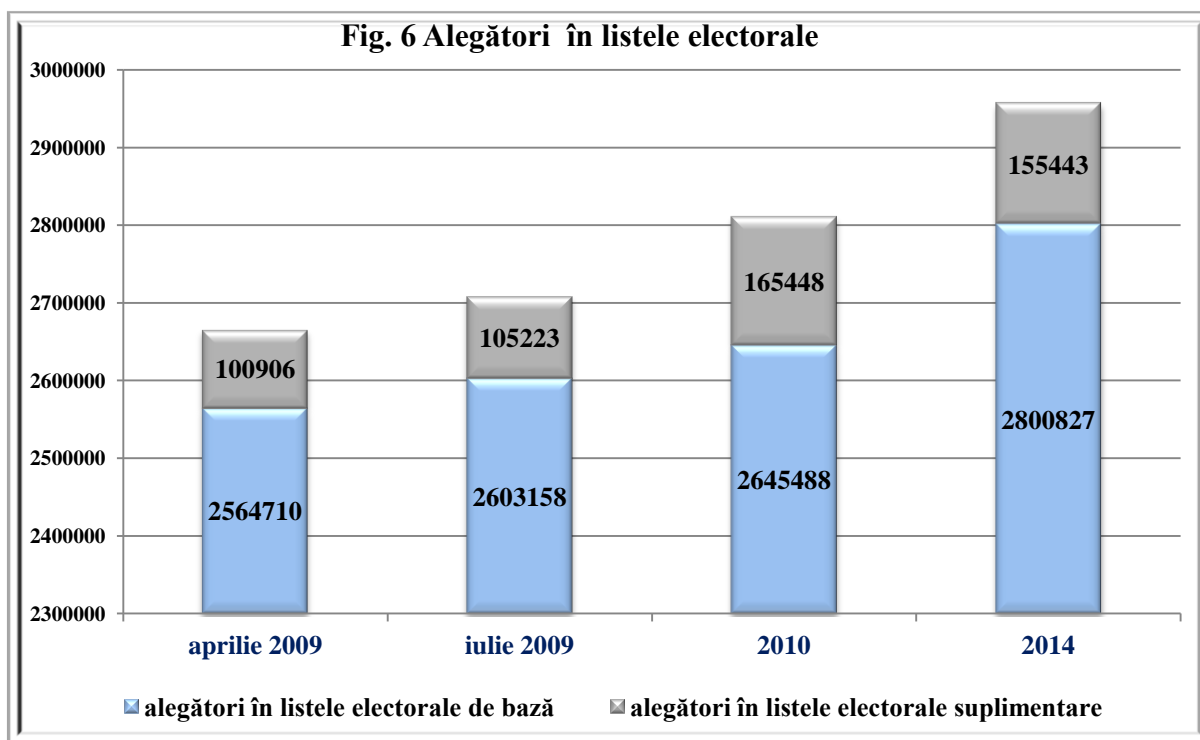
- liste electorale de bază, inclusiv liste electorale de bază pentru secțiile din străinătate;
- liste electorale suplimentare, inclusiv liste electorale suplimentare pentru secțiile din străinătate;
- liste electorale pentru votarea la locul aflării.

Cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, conținutul listelor electorale de bază a fost disponibil pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale, fiecare alegător avînd acces doar la informația sa personală. În același timp, membrii birourilor electorale au pus la dispoziția alegătorilor listele electorale spre verificare în localurile secțiilor de votare.

Pentru secțiile de votare constituite în afara Republicii Moldova, listele electorale s-au întocmit în baza datelor colectate de conducătorii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare care activează pe teritoriul statelor respective, precum și în baza declarațiilor privind înregistrarea prealabilă on-line. La începutul perioadei electorale, misiunile diplomatice și oficiile consulare au actualizat datele din listele electorale, iar cu 25 zile înainte de ziua alegerilor acestea au fost transmise Comisiei. Conform datelor statistice deținute de CEC, în listele electorale pentru secțiile de votare din străinătate au fost incluși prin intermediul înregistrării prelabile on-line 2404 alegători.

Avînd în vedere prevederea art. 53, alin. (3¹) din Codul electoral, conform căreia „În secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova, alegătorul completează și depune o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații”, Comisia Electorală Centrală a aprobat prin hotărîrea nr. 2948 din 17 noiembrie 2014 modelul listelor electorale de bază și suplimentare pentru secțiile de votare din afara țării, în care a fost inclusă o nouă rubrică, cu următorul conținut: „Conform art. 53 alin. (3¹) din Codul electoral, semnez și declar pe propria răspundere că mă voi abține de la votarea multiplă”.

În listele electorale de bază ale secțiilor de votare din străinătate au fost incluși 666 alegători și au fost transmise prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene către misiunile diplomatice/oficiile consulare, în baza actelor de predare-recepționare, cu 22 de zile înainte de ziua alegerilor. Două exemplare au fost transmise imediat birourilor electorale ale secției de votare din străinătate, iar un exemplar a rămas pentru păstrare la misiunea diplomatică/ oficiul consular.

9. SISTEMUL INFORMAȚIONAL AUTOMATIZAT DE STAT „ALEGERI” ȘI REGISTRUL DE STAT AL ALEGĂTORILOR

În vederea implementării legii nr. 101 din 15 mai 2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală a implementat la nivel național, în cele 2073 secții de votare deschise, unele funcții ale modului „Votarea” din cadrul SIAS „Alegeri”, care au rulat, în ziua scrutinului, avînd la bază Registrul de stat al alegătorilor. Acesta a fost creat în baza Registrului de stat al populației și reprezintă un sistem informațional unic integrat de evidență a alegătorilor din Republica Moldova, destinat colectării, stocării, actualizării și analizei informației despre cetățenii Republicii Moldova, inclusiv despre cei din străinătate, care au atins vârsta de 18 ani și nu au interdicții legale de a alege.

Sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri” are următoarele funcționalități:

- modulul „Funcționari electorali”, care permite înregistrarea și evidența tuturor funcționarilor electorali, care se efectuează în baza hotărîrilor Comisiei Electorale Centrale și a organelor electorale inferioare;
- modulul „Concurenți electorali”, care permite înregistrarea în SIAS „Alegeri” a concurenților electorali și a listelor de candidați ale acestora;
- modulul „Observatori”, care asigură evidența tuturor observatorilor acreditați pentru monitorizarea procesului electoral la toate nivelurile organizatorice;
- modulul „Control financiar”, care asigură controlul asupra utilizării mijloacelor financiare de către concurenții electorali pe parcursul campaniei electorale. În SIAS „Alegeri” se înregistrează, în baza rapoartelor financiare prezentate, toate mijloacele financiare de care dispun concurenții electorali și creditele acordate de stat.
- modulul „Registrul de stat al alegătorilor”, prin care se asigură compilarea și tiparul listelor electorale;

Registrul de stat al alegătorilor constituie un modul al SIAS „Alegeri”, însă este independent de acesta, întrucît funcționalitatea Registrului nu depinde de funcționalitatea SIAS „Alegeri”. Prin hotărîrea nr. 2974 din 19 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală a aprobat

Regulamentul cu privire la Registrul de stat al alegătorilor, prin care au fost stabilite principiile de creare, actualizare precum și funcțiile îndeplinite de Registru:

- a) formarea bazei de date a Registrului prin evidența personificată a alegătorilor;
- b) actualizarea automatizată a datelor alegătorilor prin intermediul modulului de import al datelor din Registrul de Stat al Populației;
- c) arondarea alegătorilor la secții de votare;
- d) permiterea transferării în sistem a alegătorilor dintr-o secție de votare în alta;
- e) întocmirea listelor electorale;
- f) detectarea dublării alegătorilor în listele electorale;
- g) posibilitatea exportului de date din Registru în SIAS „Alegeri”;
- h) dezagregarea datelor despre alegători pe criteriu de gen;
- i) generarea rapoartelor statistice.

➤ prin modulul „Importator” s-a asigurat importul de date și conectarea pînă în ziua alegerilor a Registrului de stat al alegătorilor la Registrul de Stat al Populației. Pentru ziua alegerilor acest canal a fost închis.

➤ Modul „Votarea”, care îndeplinește mai multe funcții:

- ✓ *evidența participării la vot a alegătorului;*

Pentru a-l identifica în baza de date, operatorul SIAS „Alegeri” introducea în sistem IDNP-ul alegătorului în baza actului de identitate prezentat, după care sistemul fixa faptul participării la votare a acestuia.

Sistemul este prevăzut să blocheze votul repetat al aceleiași persoane. Dacă alegătorul încearcă, după ce a votat la oricare secție de votare, să mai voteze încă o dată la aceeași secție sau la o altă secție de votare, sistemul afișează alertă și expediază un mesaj în acest sens către administratorul sistemului.

Fiind implementat în premieră la nivel național, au existat probleme tehnice, care nu au permis Comisiei Electorale Centrale posibilitatea de a obține în orice moment date despre prezența la urne a alegătorilor. Din această cauză, într-un anumit segment de timp, sistemul nu a rulat corespunzător, iar datele cu privire la alegătorii care și-au exercitat dreptul la vot, au fost colectate manual și introduse ulterior în sistem. Cu toate acestea, Comisia a reușit să restabilească în termen util în totalitate conexiunile sistemului electronic.

- ✓ *stabilirea on-line a ratei de participare la vot;*

Modulul „Votarea” permite urmărirea ratei de participare la vot a cetățenilor pe întreaga durată a zilei alegerilor. Totodată, în momentul încheierii votării se întocmește automat un raport privind rata de participare la vot în ansamblu pe țară.

- ✓ *totalizarea preliminară a rezultatelor alegerilor*

Modulul „Votarea” permite generarea rapoartelor privind numărul de voturi exprimate pentru fiecare concurent electoral aparte. Rapoartele se stochează în SIAS „Alegeri” și au statut de informație preliminară.

Pentru implementarea modulului „Votarea”, Comisia a procurat 4200 de laptopuri, repartizate cîte două pentru fiecare birou electoral. Întrucît au fost constituite 2073 secții de votare, au fost distribuite în total 4146 laptopuri. Conexiunea lor la internet a fost asigurată prin intermediul a doi operatori naționali, astfel fiecare secție de votare a fost dotată cu două surse de conexiune la internet. Transferul de date dintre laptopurile instalate în incinta secțiilor de votare și sistemul informațional al CEC a fost realizat prin utilizarea unui canal VPN securizat

Ținem să menționăm că soft-urile, necesare creării și punerii în funcțiune a Registrului de stat al alegătorilor, au fost elaborate cu suportul Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Pentru instruirea operatorilor SIAS „Alegeri”, Comisia Electorală Centrală, în comun cu CICDE a desfășurat training-uri în fiecare centru raional/municipiu. Pentru aceasta, a fost elaborat Ghidul operatorului Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”. Totodată, la nivel național au fost realizate trei sesiuni de testare a sistemului în vederea stabilirii funcționalității acestuia. În ziua alegerilor au lucrat în secțiile de votare 4146 operatori, care au activat în baza contractelor de prestări servicii, contractant fiind consiliul electoral de circumscripție.

10. BULETINUL DE VOT

În baza proceselor-verbale, întocmite în urma tragerii la sorți și în temeiul art. 18, art. 26 și art. 48 alin. (3) din Codul electoral Comisia a stabilit ordinea de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot pentru alegerea Parlamentului Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 (hotărârea nr. 2919 din 11 noiembrie 2014).

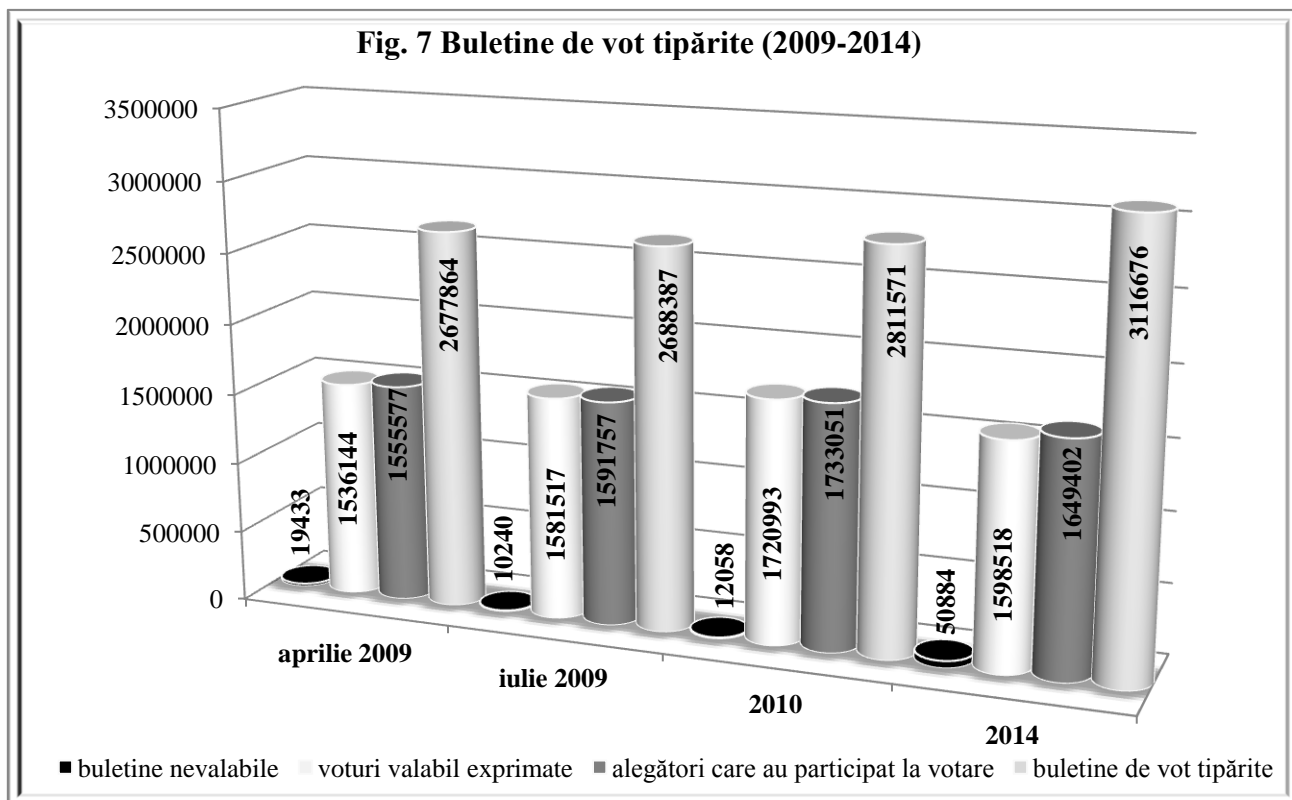
Prin hotărârea nr. 2920 din 11 noiembrie 2014, a fost aprobat modelul și textul buletinului de vot. În urma retragerii concurentului electoral Mișcarea Social-Politică „Ravnopravie” din cursa electorală, Comisia a modificat această hotărâre, fixînd pentru buletinul de vot lungimea de 610 mm și lățimea de 140 mm. Buletinele de vot tipărite au fost divizate în 25 patrulete, acestea avînd dimensiunile de 110 mm pe 20 mm. În fiecare patruțer a fost imprimat simbolul și denumirea concurentului electoral (numele/prenumele candidatului independent).

Buletinele de vot au fost tipărite pe hîrtie opacă (mată) de culoare albă, iar pe fiecare a fost introdus numărul de ordine al circumscripției electorale și cel al secției de votare.

Concurenții electorali au fost înscriși în buletinul de vot cu litere majuscule în ordinea stabilită prin hotărârea nr. 2919 din 11 noiembrie 2014, în urma efectuării tragerii la sorți desfășurate de Comisia Electorală Centrală.

În vederea securizării procesului de vot, s-a decis ca la înmînarea buletinului de vot membrul biroului electoral să aplice ștampila specială „Alegeri 30.11.2014” în fișa de însoțire a buletinului de identitate sau în alt act de identitate în baza căruia alegătorul votează.

În temeiul art. 18, 26 și 49 din Codul electoral, precum și în baza deciziilor organelor electorale inferioare, Comisia Electorală Centrală a tipărit 3116676 buletine de vot pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, dintre care 255303 pentru secțiile de votare din străinătate (vezi Figura 7).

11. ZIUA VOTĂRII

Pentru a asigura condițiile necesare pentru buna desfășurare a alegerilor Parlamentului din 30 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală a stabilit prin hotărârea nr. 2750 din 13 octombrie 2014 responsabilități suplimentare pentru următoarele instituții și autorități ale administrației publice centrale:

- Ministerul Economiei;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor;
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației;
- ÎS „Centrul de Telecomunicații Speciale”;
- SA „Moldtelecom”.

Pe tot parcursul perioadei electorale, autoritățile și instituțiile nominalizate au prezentat periodic, o dată la 10 zile, Comisiei note informative despre mersul executării acestei hotărâri. Comisia a adoptat 4 hotărâri (nr. 2856 din 29.10.14, nr. 2918 din 11.11.14, nr. 3017 din 24.11.14 și nr. 3071 din 28.11.14) prin care a luat act de informațiile prezentate de autoritățile vizate.

Pornind inclusiv de la experiența alegerilor trecute și ținând cont de informația parvenită de la Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, conform căreia circa 155 232 persoane, deținători ai buletinelor de identitate și 241746 deținători ai pașapoartelor cetățeanului Republicii Moldova, ar fi fost privați de dreptul de a alege din cauza că termenul de valabilitate al actelor de identitate deținute de aceștia a expirat și conducându-se de prevederile art. 38 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova care statuează că „cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți pînă în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcînd cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege”, Comisia Electorală Centrală a permis cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot să participe la votare, în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, în baza actelor de identitate a Republicii Moldova cu termen de valabilitate expirat. În argumentarea acestei decizii, ținem să menționăm că multipla votare în ziua alegerilor a putut fi prevenită prin aplicarea semnăturii alegătorului în lista electorală și a ștampilei de securizare în actele de identitate, precum și prin înregistrarea în SIAS „Alegeri” a faptului participării la vot a fiecărui alegător.

Ținem să menționăm că hotărârea respectivă a fost atacată de concurentul electoral Partidul Comunist din Republica Moldova la Curtea de Apel, care, prin hotărârea sa (dosarul 3221/14) din 24 noiembrie 2014 a respins contestația ca nefondată și a menținut în vigoare hotărârea CEC, iar prin decizia din 28 noiembrie 2014 (dosarul nr. 3ra-1646/14) Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie curent.

Avînd în vedere cele relatate mai sus, precum și în baza informației prezentate de ÎS „CRIS „Registru” conform căreia 90 068 de cetățeni cu drept de vot nu aveau la data de 24 noiembrie 2014 înregistrare la domiciliu sau la reședință, dar dețineau acte de identitate, Comisia Electorală Centrală a stabilit că alegătorii care nu aveau înregistrare la domiciliu sau la reședință în Republica Moldova pe motivul retragerii/anulării sau expirării acesteia, inclusiv la data de 30 noiembrie 2014, vor vota la secția de votare conform ultimului loc de domiciliu sau reședință, pe cînd alegătorii care nu aveau înregistrare la domiciliu sau la reședință și nu pot face dovada acesteia, vor vota la oricare secție de votare din Republica Moldova, cu depunerea unei declarații privind abțînea de la votarea multiplă. Acești alegători au fost incluși în lista electorală suplimentară, ulterior verificării acestora în SIAS „Alegeri”.

Conform datelor conținute în rapoartele consiliilor electorale de circumscripție, în timpul votării în secțiile de votare, precum și la procesul de numărarea voturilor au asistat:

- 7935 observatori din partea concurenților electorali, acreditați de consiliile electorale de circumscripție;
- 544 observatori internaționali, acreditați de Comisia Electorală Centrală;
- 1180 observatori naționali din partea asociațiilor obștești, acreditați de CEC și consiliile electorale de circumscripție;
- 118 reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă.

Potrivit prevederilor art. 39 alin. (8) din Codul electoral, persoanele cu drept de vot care, după ultima participare la alegeri, și-au schimbat locul de ședere au fost în drept să-și declare pînă la 30 octombrie curent locul nou de ședere la organul administrației publice locale pentru a putea fi înscrise în lista de alegători la secția de votare corespunzător locului șederii.

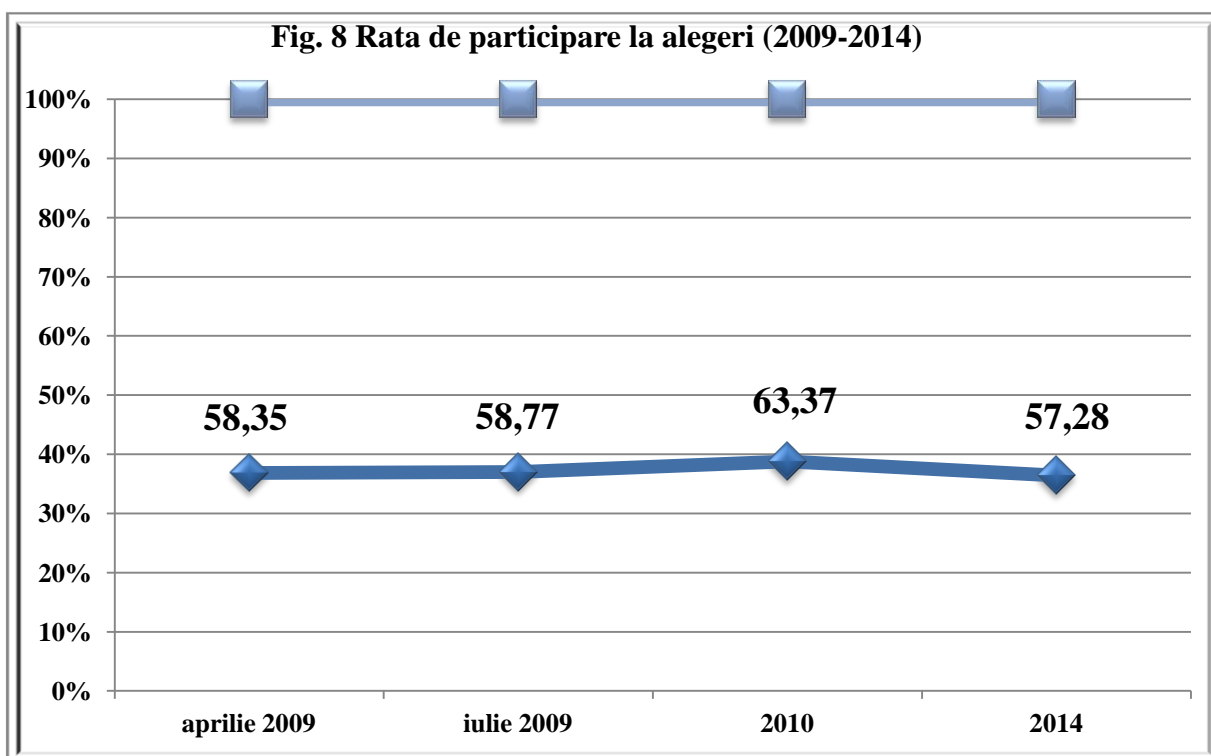
Astfel, corespunzător datelor din rapoartele întocmite de organele electorale inferioare, în ziua alegerilor au votat în baza declarației de ședere 2867 de persoane.

Conform art. 84 din Codul electoral, care stipulează că studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățămînt într-o localitate în care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate, s-a constatat că în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, în baza procedurii descrise de prezentul articol au votat 3750 de studenți.

În conformitate cu art. 39 alin. 7 din Codul electoral în ziua alegerilor au votat în baza certificatelor pentru drept de vot – 24105 alegători.

Potrivit prevederilor art. 55 alin. (4) din Codul electoral, care descrie procedura de votare la locul aflării, în urma analizei rapoartelor birourilor electorale ale secțiilor s-a stabilit că în baza listelor privind votarea la locul aflării au votat 33155 alegători.

Rata de participare la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 a fost de 57,28 % (vezi Fig. 8).

12. EXERCITAREA DREPTULUI DE VOT DE CĂTRE UNELE CATEGORII DE ALEGĂTORI:

12.1. ALEGĂTORII AFLAȚI PESTE HOTARE

Guvernul Republicii Moldova, prin demersul nr. 2205-81 din 21 octombrie 2014, a transmis Comisiei Electorale Centrale Hotărârea Guvernului nr. 872 din 20 octombrie 2014 cu privire la organizarea secțiilor de votare din străinătate. Având la bază aceste propuneri, Comisia a adoptat la 24 octombrie curent hotărârea nr. 2812, prin care a stabilit organizarea a 95 de secții de votare peste hotarele țării pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

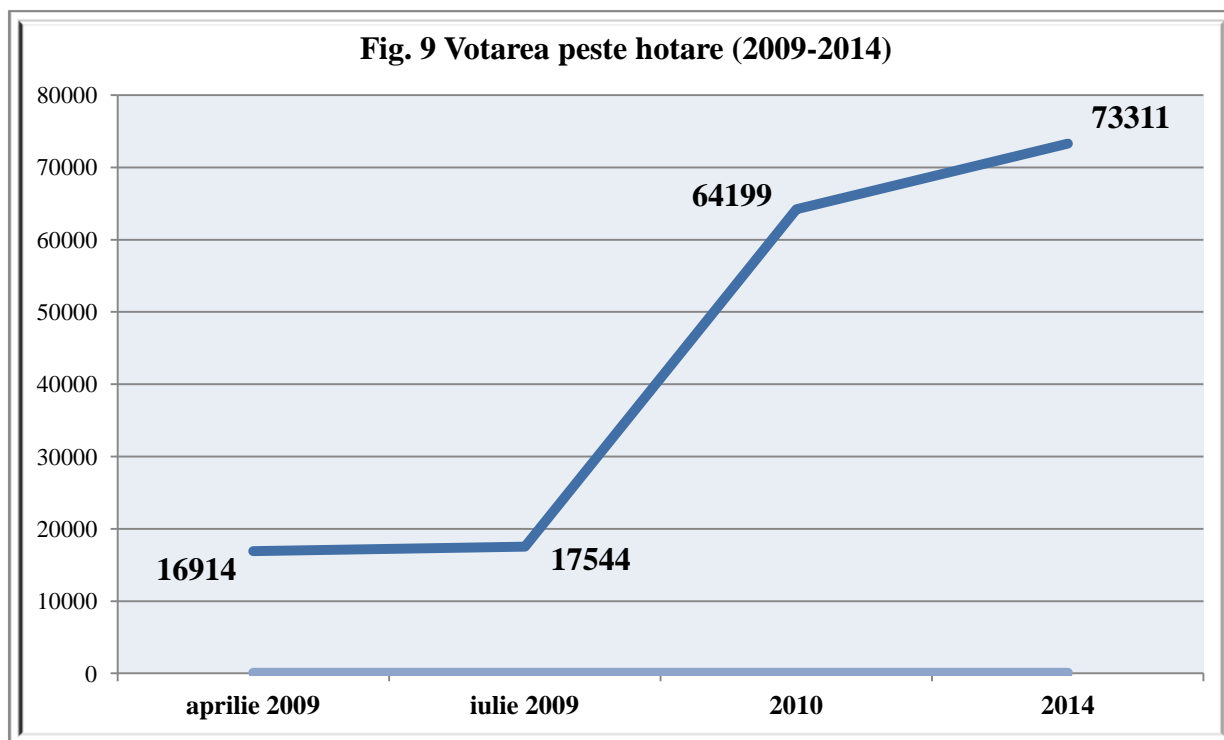
Hotărârea a fost adusă la cunoștința Guvernului în scopul demarării procedurilor de identificare a sediilor localurilor pentru secțiile de votare din străinătate și remisă Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 și Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în vederea constituirii secțiilor de votare și birourile electorale ale acestora în termenele stabilite de Codul electoral.

Pentru secțiile de votare constituite în afara țării, Comisia a tipărit 255303 buletine de vot.

Listele electorale, buletinele de vot, precum și alte materiale și documente electorale au fost remise acestor secții de către Comisia Electorală Centrală în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Pentru monitorizarea procesului electoral în secțiile de votare constituite în afara țării, Comisia Electorală Centrală a acreditat din partea concurenților electorali 229 observatori.

În ziua de 30 noiembrie 2014, în secțiile de votare din străinătate s-au prezentat la vot 73329 alegători, cel mai mare număr de votanți în afara țării, înregistrat în istoria alegerilor democratice din Republica Moldova. Fig. 9 prezintă dinamica participării la votare în străinătate în ultimele patru scrutine parlamentare.

12.2. ALEGĂTORII DIN STÎNGA NISTRULUI

Pentru a asigura exercitarea dreptului de vot al cetățenilor Republicii Moldova domiciliați în unitățile administrativ-teritoriale din stînga Nistrului, în municipiul Bender și în unele localități ale raionului Căușeni, aflate provizoriu în afara controlului suveran al autorităților constituționale ale Republicii Moldova, la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală, prin hotărîrea nr. 2877 din 4 noiembrie 2014, a stabilit organizarea a 26 secții de votare pentru această categorie de cetățeni: 5 în mun. Chișinău; 1 în mun. Bălți; 2 în r-nul Anenii Noi; 3 în r-nul Căușeni; 1 în r-nul Cahul; 1 în r-nul Criuleni; 9 în r-nul Dubăsari; 1 în r-nul Florești; 1 în r-nul Rezina și 1 în r-nul Ștefan Vodă.

În ziua alegerilor, acești alegători au fost înscriși într-o listă electorală suplimentară la prezentarea actului de identitate ce atestă domiciliul sau reședința în localitatea corespunzătoare. La rubrica „Notă” din lista suplimentară, s-a făcut mențiunea „Urna specială”, iar ei au votat prin intermediul urnei pe care era inscripționat „Urna specială”. Numărul alegătorilor care au votat cu urna specială a fost fixat în raportul biroului electoral al secției de votare.

În scopul garantării securității procesului de votare la secțiile de votare din localitățile aflate în Zona de Securitate, Comisia Electorală Centrală a făcut apel către observatorii naționali, internaționali și Comisia Unificată de Control, în vederea monitorizării desfășurării pașnice a procesului electoral în cadrul secțiilor de votare menționate în hotărîrea CEC.

Totodată, Comisia Electorală Centrală a solicitat Ministerului Afacerilor Interne, în baza atribuțiilor ce-i revin conform prevederilor Codului electoral, să întreprindă toate măsurile necesare privind menținerea ordinii publice în localitățile unde își au sediul secțiile de votare.

În urma analizei datelor din rapoartele întocmite de consiliile electorale de circumscripție, s-a constatat că în total au participat la votare 9261 cetățeni din aceste localități.

Prin hotărîrea nr. 3 din 22 octombrie 2014, modificată ulterior prin hotărîrea nr. 5/1 din 3 noiembrie 2014, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Dubăsari nr. 15 a constituit secția de votare nr. 5 din comuna Corjova, r-nul Dubăsari, amplasată în Liceul teoretic „Mihai Eminescu”.

Ținînd cont de faptul că pe parcursul ultimilor ani autoritățile neconstituționale de la Tiraspol au blocat prin diverse metode participarea alegătorilor din această localitate la scrutine și în vederea garantării dreptului de vot al alegătorilor din această localitate, Comisia Electorală Centrală a decis reamplasarea secției de votare nr. 15/3 din comuna Corjova în incinta Primăriei satului Cocieri, raionul Dubăsari.

12.3. ALEGĂTORII CU DIZABILITĂȚI

Pentru a asigura exercitarea deplină și în egală măsură de către persoanele cu dizabilități de vedere a drepturilor și libertăților lor fundamentale, și pentru a le oferi posibilitatea de a vota secret de sine stătător, Comisia Electorală Centrală a aprobat, prin hotărîrea nr. 3019 din 24 noiembrie 2014, Instrucțiunea privind testarea procedurii de votare cu utilizarea plicului-șablon pentru alegătorii cu dizabilități de vedere în alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

În baza demersului înaintat de Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Republica Moldova, Asociația MOTIVAȚIE din Moldova, Asociația Surzilor din Republica Moldova și Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități, Comisia a decis testarea votului direct și secret prin utilizarea plicului-șablon în 57 secții de votare din țară și una din străinătate (România).

Ținem să menționăm că în baza solicitării din partea Asociației obștești „MOTIVAȚIE” Comisia Electorală Centrală a acreditat 31 persoane în calitate de observatori naționali pentru monitorizarea alegerilor, dintre care 19 persoane cu dizabilități locomotorii, auditive sau de vedere.

În conformitate cu prevederile Instrucțiunii cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare, aprobată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 2625 din 12 august 2014, secțiile de votare au fost dotate cu cabine pentru vot secret pentru persoanele cu dizabilități

locomotorii. Pentru a facilita accesul acestora în secție, la intrarea în localurile unor secții de votare au fost amenajate rampe speciale. În acest sens, vom remarca contribuția Ambasadei Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord pentru asigurarea cu 30 rampe de acces în localurile unor secții de votare. Astfel a fost facilitat accesul nu doar pentru persoanele cu dizabilități motorii, dar și pentru persoanele în etate și părinții cu copii în cărucioare.

Totodată, Comisia a recomandat dotarea cabinei de vot cu o sursă suplimentară de lumină în secțiile de votare unde în listele electorale de bază au fost incluse persoane cu deficiențe de vedere.

13. MONITORIZAREA ALEGERILOR

În scopul asigurării activității eficiente a observatorilor internaționali în alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, în temeiul art. 18 și 63 alin. (7) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 și în conformitate cu pct. 17 din Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora Comisia Electorală Centrală a constituit Oficiul de protocol al observatorilor internaționali pe lângă CEC. Sediul Oficiului de protocol a fost stabilit în incinta Comisiei Electorale Centrale. Prin aceeași hotărâre au fost stabilite și atribuțiile acestuia.

Pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, consiliile electorale de circumscripție au acreditat 7935 de observatori din partea concurenților electorali și 25 de observatori din partea asociațiilor obștești.

Comisia Electorală Centrală a acreditat 3105 observatori naționali din partea a 13 instituții, inclusiv 229 persoane din partea a 6 concurenți electorali, pentru monitorizarea procesului electoral în secțiile de votare constituite în afara țării. Organizația care a solicitat acreditarea celor mai mulți observatori naționali a fost Asociația Obștească „PROMO-LEX” (2676 de observatori). La capitolul observatori internaționali – CEC a acreditat 810 persoane din partea a 58 instituții, inclusiv 38 experți electorali din partea a 15 organe electorale din alte state. Vom remarca tot aici 148 observatori internaționali din partea a 13 ONG-uri din 9 țări; 116 observatori internaționali acreditați din partea a 18 misiuni diplomatice acreditate în Republica Moldova; 508 observatori internaționali – din partea a 12 organizații internaționale guvernamentale, dintre care (382 observatori internaționali – OSCE/BIDDO, inclusiv PA OSCE din 42 de țări).

În ziua alegerilor, la operațiile electorale din secțiile de votare au asistat 9400 observatori naționali și internaționali.

14. REFLECTAREA ACTIVITĂȚII CEC ȘI A CAMPANIEI ELECTORALE ÎN MASS-MEDIA

Pentru asigurarea unei reflectări corecte, imparțiale și echilibrate a campaniei electorale în mass-media, CEC a aprobat la 30 septembrie 2014, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova. Documentul stabilește modul de oferire a timpilor de antenă gratuit și contra plată pentru publicitate electorală, organizarea dezbaterilor electorale și principiile de reflectare a campaniei electorale în instituțiile audiovizualului, presa scrisă, internet și telefonie mobilă.

În temeiul prevederilor art.64 alin. (12) din Codul electoral și în conformitate cu pct. 56 din Regulamentul sus-menționat, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a prezentat Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare a modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzori naționali, după cum urmează:

- Primul raport - la 17 octombrie 2014 (înregistrat la CEC cu nr. CEC7/8872);
- Al doilea raport - la 7 noiembrie 2014 (înregistrat la CEC cu nr. CEC7/9443);
- Al treilea raport – la 18 noiembrie 2014 (înregistrat la CEC cu nr. CEC7/9711);
- Al patrulea raport – la 28 noiembrie 2014 (înregistrat la CEC cu nr. CEC7/10112).

Pentru reflectarea campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a acreditat 33 de jurnaliști internaționali de la 10 instituții mass-media din străinătate.

Pe parcursul campaniei electorale, mass-media a reflectat diverse aspecte ale procesului electoral. Conform dosarului de presă pentru lunile octombrie - noiembrie curent, campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 a fost reflectată de către instituțiile mass-media în modul următor:

- **53 de posturi de televiziune:** "Media TV", "TV Euronova", "ALBASAT", "ALT TV", "Euro TV", "TV-Prim", "PRO TV CHIȘINĂU", "Acasă în Moldova", "RU TV Moldova", "Impuls TV", "Bravo", "Busuioc TV", "TV-6 Bălți", "Super TV", "FLOR – TV", "TV Drochia", "Jurnal TV", "TV 7", "NTS", "Prut", "Inter TV", "SOR – TV", "RTR Moldova", "CANAL-X", "MBC", "Realitatea TV", "Accent TV", "Moldova Sport", "TV Rain", "ART – TV", "Canal Regional", "TVC 21", "Gold TV", "Ren Moldova", "Moldova 1", "Prime", "TV BIZIM DALGAMIZ", "Canal 2", "Publika TV", Canal 3, "Eni Ai", "CTC Mega", "N 4", "VTV – Ungheni", "TV Elita", "TV Bălți", "TV-Găgăuzia", "Canal Regional", "Bizim-aidinic", "Noroc TV", "Zona M", "Bas TV", "Aiîn Acîc", "Studio-L".

- **44 posturi de radio:** RETRO FM", "RADIO Poli Disc – Русское Радио", "Jurnal FM", "RADIO MEDIA", "Pro 100 Radio", "Europa Plus Moldova", "Radio Prim", "Radio Sport", "Radio 21", "PRO FM CHIȘINĂU", "RADIO PLAI", "AQUARELLE – FM", "Discovery FM", "Impuls FM", "Autoradio/Avtoradio", "Radio Stil/Стильное Радио", "Radio Alla", "Hit FM", "FLOR – FM", "Drochia FM", "Radio 7/GOLD FM", "Albena", "Radio Soroca", "Noroc", "Plus FM", "Radio Orhei", "Radio Național FM", "Radio Zum", "Radio 911", "Univers FM", "Radio Moldova", "Radio Moldova Tineret", "Maestro FM", "Muz FM", "Publika FM", "Radio Dor", "Budgeac FM", "ART FM", "Fresh FM", "Vocea Basarabiei", "GRT", "Euronova FM", "Radio Pro-Mingir", "Bas FM".

- **presa scrisă:** Adevărul, Ziarul de Gardă, Timpul, Ziarul Național, Panorama, Argumenti i Facti, Ekonomiceskoe Obozrenie, Jurnal de Chișinău, Cuvântul (Rezina), Expresul (Ungheni);

- **presa online/portaluri de știri:** www.privesc.eu; www.tribuna.md, www.trm.md, www.curentul.md, www.politik.md, www.noi.md, www.inprofunzime.md, www.unimedia.info, www.omg.md, www.gagauz.info, www.omg.md, www.press.try.md, www.alfanews.md, www.newsmoldova.md, www.moldonews.md, www.newsmaker.md, www.hotnews.md, www.jurnal.md, www.agora.md, www.deschide.md, www.abcnews.md, www.politics.md, www.independent.md; www.moldova.org, www.newsmoldova, www.allmoldova.md, www.moldova24.info, www.vedomosti.md, www.24h.md, www.evenimentul.md, www.media-azi.md, www.a-tv.md, www.evzmd.md;

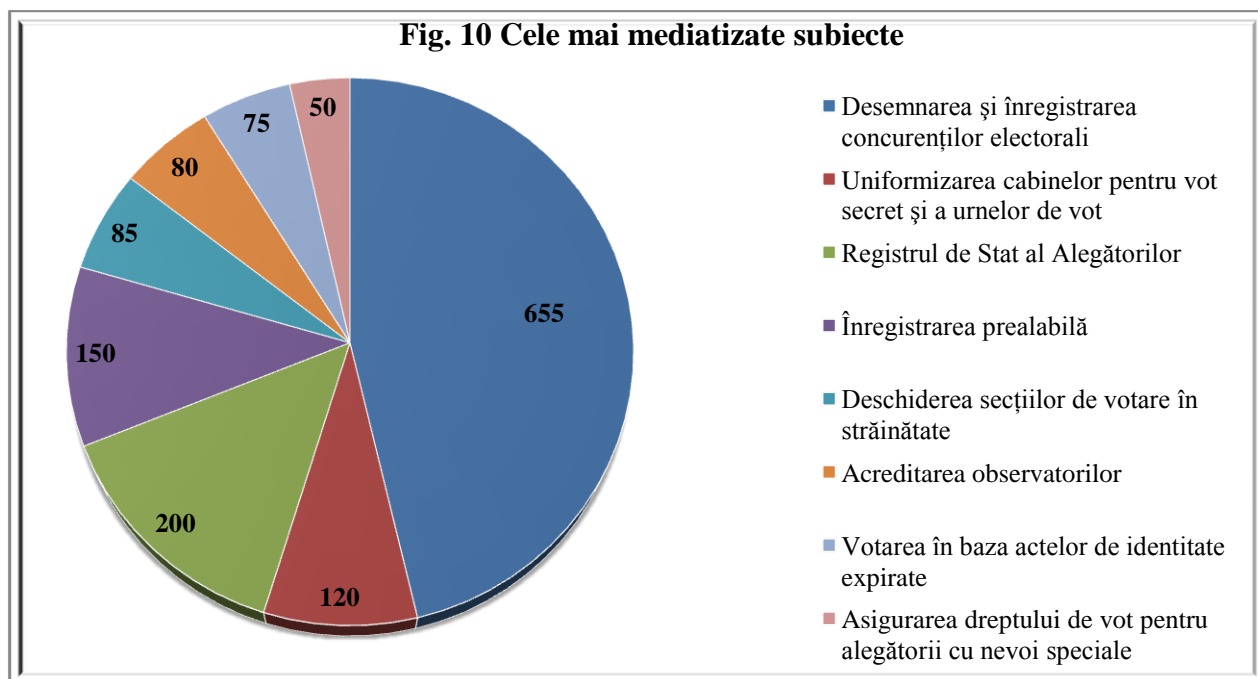
- **agenții de presă:** IPN, Infotag, Moldpres, Interlic, Interfax, Itar-tass;

- **alte site-uri:** www.privesc.eu, www.epochtimes-romania.com, www.moldovacurata.md, www.media-azi.md, www.basarabia.info, www.infomoldova.net, www.rnews.ro, www.agerpres.ro, www.eldor.info, www.infoprut.ro, www.mediafax.ro, www.nasul.tv, www.rfi.ro, www.api.md, www.puterea.info.

Fig. 11 ilustrează cele mai mediatizate subiecte privind desfășurarea campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, și anume:

- desemnarea și înregistrarea concurenților electorali,
- uniformizarea cabinelor de vot secret și a urnelor de vot,
- implementarea la nivel național a Registrului de Stat al Alegătorilor;
- înregistrarea prealabilă a cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării (numărul persoanelor înregistrate pe www.alegator.md),

- deschiderea secțiilor de votare în străinătate,
- acreditarea observatorilor naționali și internaționali pentru monitorizarea scrutinului din 30 noiembrie 2014,
- votarea în baza actelor de identitate expirate,
- asigurarea dreptului de vot alegătorilor cu nevoi speciale, etc.

Pe durata campaniei electorale, CEC a difuzat 70 de anunțuri și comunicate de presă privind activitățile ce țin de organizarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie. În contextul pregătirilor pentru alegeri, a fost organizată o întâlnire de lucru cu directorii și redactorii instituțiilor de informare în masă implicați în reflectarea campaniei electorale pentru alegerile din 30 noiembrie.

În decursul zilei alegerilor CEC a anunțat cu regularitate cifrele privind prezența alegătorilor la vot și a început raportarea rezultatelor preliminare la ora 23:00, în noaptea alegerilor, imediat ce acestea au fost disponibile prin intermediul SIAS „Alegeri”.

15. EXAMINAREA CONTESTAȚIILOR

De la începutul perioadei electorale și pînă în data de 30 noiembrie 2014, inclusiv, la Comisie au fost depuse 78 contestații din partea a 10 concurenți electorali, dintre care 10 au fost înregistrate în ziua alegerilor. Informația privind contestațiile și numărul contestațiilor depuse este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr. d/o	Contestatarul	Numărul contestațiilor depuse
1.	Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”	17
2.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	21
3.	Partidul Politic Mișcarea Populară Antimafie	9
4.	Partidul Liberal Democrat din Moldova	6
5.	Partidul Democrat din Moldova	15
6.	Partidul Politic Partidul Popular din Republica	4

	Moldova	
7.	Partidul Acțiunea Democratică	1
8.	Partidul Politic „Patria”	2
9.	Partidul Liberal Reformator	1
10.	Partidul Național Liberal	2

În majoritatea cazurilor Comisia Electorală Centrală a fost sesizată în legătură cu încălcarea legislației electorale la efectuarea agitației electorale de către concurenții electorali, efectuarea agitației electorale în ziua alegerilor și cea precedentă zilei alegerilor, nereflectarea în rapoartele financiare a cheltuielilor legate de difuzarea și plasarea publicității electorale sau reflectarea unor informații neveridice, utilizarea resurselor administrative, nesuspendarea din funcție a unor candidați ai concurenților electorali, de asemenea au fost depuse 4 contestații obiectul cărora a constituit lezarea onoarei și demnității candidaților unor concurenți electorali, precum și acțiunile discriminatorii față de unii candidați ai concurentului electoral Partidul Democrat din Moldova.

Comisia a fost sesizată despre erorile comise atât în ziua votării, cât și în procesul de votare de membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, precum și cu privire la dificultățile întâlnite în cadrul nefuncționării temporare a SIAS “Alegeri”.

A fost invocată încălcarea prevederilor art. 13 alin. (3), art. 36, art. 38, art. 46, art. 47, art. 64¹ alin. (5-6) din Codul electoral.

Drept urmare a examinării acestor contestații, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărâri pe marginea a 38 contestații, 12 contestații au fost restituite prin scrisori de însoțire pe motiv că cele invocate nu constituiau obiectul unei contestații, 21 contestații au fost transmise spre examinare după competență, 6 contestații au fost retrase de către contestatari, o contestație nu a fost examinată, deoarece a fost depusă concomitent în instanța de judecată.

CEC a adoptat 36 hotărâri asupra a 38 contestații dintre care: 6 admise, 7 admise parțial, 24 respinse ca fiind neîntemeiate sau tardive, într-o situație obiectul contestației fiind consumat la momentul examinării contestației. În 13 cazuri Comisia a adoptat hotărâri prin care concomitent a sesizat alte organe.

Comisia Electorală Centrală, urmare a soluționării contestațiilor, a constatat următoarele încălcări ale legislației electorale:

- realizarea atribuțiilor de serviciu în perioada campaniei electorale contor art.13 alin.(3) din Codul electoral (hotărârea CEC nr. 2912 din 10.11.2014);
- încălcarea condițiilor de organizare și desfășurare a întrunirilor (hotărârea CEC nr. 2811 din 24.10.2014);
- amplasarea afișajului electoral cu încălcarea art. 47 alin. (7) din Codul electoral (hotărârea CEC nr. 3877 din 19.11.2010);
- publicarea și distribuirea materialelor electorale publicitare cu încălcarea prevederilor art. 64¹ alin. (6) din Codul electoral, în partea ce ține de neinclusiunea elementelor identificatoare: data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit;

Au fost avertizați concurenții electorali:

- PDM, PL pentru încălcarea art.13 alin.(3) din Codul electoral;
- PPCD pentru încălcarea art. 47 alin. (3) din Codul electoral;
- PP MPA pentru încălcarea art. 47 din Codul electoral și hotărârea CEC nr. 2811 din 24 octombrie 2014 privind condițiile de organizare a întrunirilor electorale;
- PSRM, PLDM pentru încălcarea art.47 alin.(7) din Codul electoral (Hotărârea CEC nr. 2975 din 19 noiembrie 2014, prin care a fost avertizat PLDM a fost anulată de Curtea de Apel la 25 noiembrie 2014 prin hotărârea nr. 322);
- PLDM pentru încălcarea art. 64¹ din Codul electoral.
- PLDM pentru încălcarea condițiilor de organizare a întrunirilor electorale prevăzute de hotărârea CEC nr. 2811 din 24 octombrie 2014.

PP MPA a fost avertizat de 2 ori.

Au fost remise autorităților sau/și instituțiilor indicate mai jos contestații, materiale spre examinare conform competenței și întreprinderea măsurilor de rigoare privind cazurile descrise sub aspectul constatării elementelor constitutive ale contravențiilor legate de efectuarea alegerilor și stabilirii corectitudinii reflectării campaniei de către posturile de televiziune, după cum urmează:

- Ministerului Afacerilor Interne – 2 demersuri;
- Inspectoratului General al Poliției – 2 demersuri;
- Inspectoratului Fiscal Principal de Stat – 2 demersuri;
- Consiliului Coordonator al Audiovizualului – 2 demersuri;
- Centrului Național Pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal – 2 demersuri;
- Procuraturii Generale – 1 demers;
- Centrului Național Anticorupție – 1 demers.

În 4 cazuri a fost atenționată administrația publică locală asupra necesității respectării legislației electorale referitoare la modalitatea plasării publicității electorale.

De menționat că la data de 26 noiembrie 2014 la Comisie a parvenit sesizarea Inspectoratului General al Poliției, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/10006, despre măsurile întreprinse în perioada 01 octombrie – 26 noiembrie 2014 în contextul executării hotărârii CEC nr. 2750 din 13 octombrie 2014 „Cu privire la responsabilitățile suplimentare ale unor autorități ale administrației publice centrale și altor instituții ce țin de asigurarea desfășurării în bune condiții a alegerilor Parlamentului din 30 noiembrie 2014”. Prin această sesizare IGP a informat CEC și despre folosirea intenționată de către concurentul electoral Partidul Politic „Patria” a fondurilor financiare și materiale nedeclarate și a celor provenite din străinătate, la informație fiind anexate materiale confirmative. Examinând sesizarea și materialele prezentate de IGP, Comisia a adoptat hotărârea nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 „Cu privire la sesizarea Comisiei Electorale Centrale de către Inspectoratul General de Poliție, înregistrată la Comisie cu nr. CEC-7/10006 din 26 noiembrie 2014” și a înaintat Curții de Apel Chișinău o cerere privind anularea înregistrării concurentul electoral Partidul Politic „PATRIA”. Cererea Comisiei a fost admisă cu adoptarea la data de 27 noiembrie 2014 de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a unei hotărâri în acest sens (dosarul nr. 3-281/2014). Ulterior, prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2014 (dosarul nr. 3ra-1651/14) hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost menținută.

În instanța de judecată au fost contestate 8 hotărâri ale Comisiei Electorale Centrale adoptate asupra contestațiilor, dintre care 4 au fost menținute, inclusiv de către Curtea Supremă de Justiție.

Totodată instanța a examinat contestații înaintate de către alegători și unii concurenți electorali asupra hotărârilor Comisiei Electorale Centrale adoptate în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor, după cum urmează:

- alegătorul Arseni Vladimir a depus în instanță 217 contestații asupra hotărârilor și scrisorilor CEC, dintre care instanța a respins 215 contestații, pe motiv de nerespectare a cerințelor CPC, iar în 2 cazuri Comisia Electorală Centrală a fost obligată de instanță să-i ofere răspuns la 2 scrisori.

Un alt alegător, Mițul Alexandru, a depus o contestație privind obligarea Comisiei de a-l înregistra în calitate de candidat independent, contestația fiind respinsă, iar hotărârea CAC menținută prin decizia CSJ;

- concurenții electorali PP MPA, PCRM, PSRM au contestat hotărârile Comisiei nr. 2811 din 24 octombrie 2014 „Privind condițiile de organizare a întâlnirilor electorale”, nr. 2812 din 24

octombrie 2014 „Privind organizarea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014” și nr. 2954 din 18 noiembrie 2014 „Cu privire la votarea în cadrul alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 în baza actelor de identitate cu termen de valabilitate expirat”, acestea fiind menținute în vigoare de către instanță;

- candidatul independent, Brega Oleg, a depus la Curtea de Apel o contestație în care a solicitat anularea hotărârii CEC nr. 2682 din 1 octombrie 2014, prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție, invocând tardivitatea adoptării actului. Instanța, urmare a examinării, a respins contestația și a menținut hotărârea Comisiei;

- Asociația Obștească “Moldova Tânără” a solicitat instanței anularea hotărârii CEC nr. 2761 din 15 octombrie 2014, prin care Comisia a respins demersul acesteia de înregistrare în calitate de observator la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014. Instanța a menținut hotărârea CEC;

- membrii PSRM, Crîlov Valentin, Gagauz Fiodor și Gorodinschi Alexei, au depus în instanță o contestație privind anularea hotărârii CEC nr. 2742 din 10 octombrie 2014 ”Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic “Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultative în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe” invocând ilegalitatea acestei hotărâri, ca fiind adoptată în baza unui demers semnat de o persoană neîmputernicită. Instanța le-a refuzat solicitarea și a menținut hotărârea în cauză.

Potrivit rapoartelor prezentate de către organele electorale ierarhic inferioare, acestea au înregistrat 297 contestații, dintre care 127 reprezintă demersuri, cereri și/sau sesizări, asupra cărora s-au adoptat 88 hotărâri, după cum urmează:

- 22 de admitere integrală;
- 21 de admitere parțială;
- 45 de respingere.

S-a răspuns prin scrisoare la 24 demersuri, au fost remise după competență 40 demersuri, au fost restituite 10 demersuri.

În restul cazurilor, cerințele invocate au fost soluționate în regim de lucru.

16. TOTALIZAREA REZULTATELOR ALEGERILOR

În baza proceselor-verbale privind totalizarea rezultatelor votării pentru alegerile în Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 ale consiliilor electorale de circumscripție raionale, municipale Chișinău și Bălți, Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Comisia Electorală Centrală a constatat: numărul de alegători incluși în listele electorale de bază - 2.800.827 alegători, iar în cele suplimentare - 155443, la votare au participat 1649402 alegători sau 57,28 la sută, ceea ce constituie mai mult de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale. Numărul buletinelor de vot declarate nevalabile a constituit 50884 buletine.

Din punct de vedere al aspectului gender al electoratului, ținem să menționăm că din numărul total de votanți, 53,46 % sînt femei, iar 46,54 % sînt bărbați.

După criteriul de vîrstă, s-a stabilit că 4,28% dintre votanți sînt tineri de 18-21 ani, 24,54 % - alegători cu vîrsta cuprinsă între 21-35 ani, 24,47 % constituie alegătorii de 35-50 ani, iar alegătorii care au votat în proporții semnificative sînt persoanele ce au împlinit vîrsta de 50 ani (46,72 %).

Comisia Electorală Centrală a considerat valabile alegerile în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a din 30 noiembrie 2014 (hotărârea nr. 3103 din 5 decembrie 2014).

Comisia Electorală Centrală a exclus din operația de atribuire a mandatelor de deputat Blocul electoral „Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală”, întrucît acest concurent electoral a întrunit mai puțin de 9 la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară, 14 partide și

mişcări social-politice, care au întrunit mai puțin de 6 la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară, precum și cei 4 candidații independenți înregistrați, care au întrunit mai puțin de 2 la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară la alegerile în Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 (hotărîrea nr. 3104 din 5 decembrie 2014); a stabilit numărul de mandate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a ce revin concurenților electorali (hotărîrea nr. 3105 din 5 decembrie 2014); a atribuit mandatele de deputat în Parlamentul Republicii Moldova concurenților electorali (hotărîrea nr. 3106 din 5 decembrie 2014) și a declarat candidații supleanți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova în urma alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 (hotărîrea nr. 3107 din 5 decembrie 2014).

În conformitate cu art. 18, 26, 60 alin (2) și (3) din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală va prezenta Curții Constituționale Raportul și procesul-verbal privind totalizarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014 în vederea validării mandatelor deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a.